

Κινήματα στο Design: International Style

Χριστίνα Ιωακειμίδου - 17/07/2025

Μια γρήγορη και οικονομική λύση μετά το χάος του πολέμου και ένα σύμβολο της νέας οικονομίας

Εικόνα Εξωφύλλου: L'unité d'habitation de Marseille, ή Cité radieuse (Le Corbusier, 1946-1952) | Πηγή εικόνας: sitelecorbusier.com

Βρισκόμαστε χρονικά στην πιο ενδιαφέρουσα καλλιτεχνική περίοδο του 20ού αιώνα, τον **Μεσοπόλεμο**. Ο κόσμος, μετά τον λεγόμενο *Μεγάλο Πόλεμο*, προσπαθεί να ανακάμψει απ' όλες τις απόψεις: οικονομικά, πολιτικά, πολιτισμικά και, κυρίως, ψυχολογικά. Νέες απόψεις, νέα στυλ και κυρίως νέες συνθήκες στην καθημερινότητα προκύπτουν, με αποτέλεσμα την ολική επαναφορά μιας «συγχυσμένης» κοινωνίας, που αναζητά λύσεις σε βασικά προβλήματα, όπως τη στέγαση και τον μεγάλο αριθμό των αστέγων μετά τον πόλεμο. Έτσι, η επιτακτική ανάγκη για στέγη οδήγησε στην ανάπτυξη του **International Style** (Διεθνές Στυλ), που υιοθετούσε τα νέα υλικά κατασκευής, όπως το γυαλί, τον σίδηρο, τον χάλυβα και, φυσικά, το σκυρόδεμα. Τα προτερήματα των νέων αυτών υλικών; Λιγότερα κατασκευαστικά κόστη, γρήγορη αποπεράτωση των εργασιών εξαιτίας της ομοιομορφίας των δομών και αποτελεσματικότητα. Παραδείγματα του νέου στυλ στην κατοικία είναι τα διάφορα προγράμματα κοινωνικής κατοίκησης, στα οποία εφαρμόστηκαν οι *αρχές* του νέου κινήματος, αλλά και διάφοροι δημόσιοι χώροι όπως σχολεία, κτήρια

δημόσιας διοίκησης, μέχρι και εκκλησίες.

Σαφώς, η όλο και μεγαλύτερη βιομηχανοποίηση των κοινωνιών μπόρεσε να εκφραστεί και μέσω του συγκεκριμένου στυλ, καθώς στα νέα κτίρια στεγάστηκαν -και εξακολουθούν να στεγάζονται- πολλές από τις μεγάλες επιχειρήσεις της βιομηχανίας και οι πολυεθνικές εταιρείες παγκοσμίως. Θα λέγαμε πως αποτέλεσε ένα σύμβολο της νέας οικονομίας σε όλες τις γωνιές του κόσμου, ενώ η επιλογή του *International Style* από πολλές ασιατικές χώρες θεωρήθηκε ένδειξη της επιταχυνόμενης εκβιομηχάνισής τους. Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, πως πολλά κτίρια του στυλ έγιναν σήμα κατατεθέν των επιχειρήσεων τις οποίες στεγάζουν, όπως το **Seagram Building** στη Νέα Υόρκη.

Η έμπνευση και οι προσαρμογές

Μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, η δυτική κοινωνία στράφηκε προς τη βιομηχανοποίηση. Αυτό απαιτούσε μια πιο ωφελιμιστική, ειλικρινή και οικονομική προσέγγιση για την αρχιτεκτονική, η οποία βασιζόταν σθεναρά στις νέες βιομηχανικές τεχνολογίες για φθηνότερα, ευκολότερα και ταχύτερα μαζικά παραγόμενα υλικά. Στην Ευρώπη, το μοντέρνο κίνημα στην αρχιτεκτονική ονομαζόταν **Φουξιοναλισμός** ή **Neue Sachlichkeit** (Νέα Αντικειμενικότητα), **L'Esprit Nouveau** (Νέο Πνεύμα), ή απλώς **Μοντερνισμός**, και ασχολούνταν ιδιαίτερα με τη συνένωση μιας νέας αρχιτεκτονικής μορφής και κοινωνικής μεταρρύθμισης, δημιουργώντας μια πιο ανοιχτή και «διάφανη» κοινωνία. Αργότερα, γνωστό ως *Διεθνές Στυλ*, που ονομάστηκε από τους H. R. Hitchcock και P. Johnson στο βιβλίο τους *The International Style* (1932), αναπτύχθηκε στη Δυτική Ευρώπη της δεκαετίας του 1920, διαμορφωμένο από τις δραστηριότητες του ολλανδικού κινήματος [De Stijl](#), του Le Corbusier, της Deutscher Werkbund και του [Bauhaus](#).

Το κίνημα επηρεάστηκε από την κάτοψη των μεγάλων εργοστασιακών μονάδων, οδηγώντας στην υιοθέτηση ορθογώνιων κτιρίων, με μεγάλα γυάλινα ανοίγματα για τον επαρκή αερισμό του εσωτερικού τους και την εισχώρηση σε αυτό του φυσικού φωτός. Εσωτερικά, οι χώροι δεν χαρακτηρίζονται από πολυπλοκότητα, ενώ οι διαμόρφωσή τους τούς καθιστούσε ευέλικτους στην οποιαδήποτε λειτουργία και παρέμβαση, παραπέμποντας στις αρχές του Le Corbusier: «Χώρος, φως και τάξη. Αυτά είναι πράγματα που οι άνθρωποι χρειάζονται όσο χρειάζονται ψωμί ή ένα μέρος για να κοιμηθούν». Το στυλ δίνει έμφαση στον όγκο του κτιρίου, με το φως να πλημμυρίζει το εσωτερικό δημιουργώντας την ψευδαίσθηση των θολών ορίων μεταξύ των εσωτερικών και εξωτερικών χώρων. Ωστόσο, αυτή η ασάφεια των ορίων δεν αναιρούσε την ολότητα του συνόλου και την καθολική δομή του.

Διεθνώς, το *International Style* έγινε γνωστό μετά την αρχιτεκτονική έκθεση **Weissenhofsiedlung**, που διεξήχθη στη Στουτγκάρδη το 1927. Η έκθεση που διοργανώθηκε από την Deutschen Werkbund και τον διευθυντή της, Ludwig Mies van der Rohe, φιλοξένησε τα σχέδια και τα 37 έργα 17 αρχιτεκτόνων, όλα εστιασμένα στην ανάπτυξη της δημιουργίας οικονομικών και πρακτικών χώρων κατοικίας. Στην έκθεση συμμετείχαν κάποιοι από τους σημαντικότερους αρχιτέκτονες του Μοντερνισμού, όπως οι Walter Gropius, Hans Scharoun και Le Corbusier. Φυσικά, οι προσαρμογές του **Διεθνούς Στυλ** ήταν πολλές, ανάλογα με τη χώρα και τους σκοπούς που θα εξυπηρετούσε. Στην ταχεία διάδοσή του συνέβαλε και η ανάδυση του Ναζισμού στη Γερμανία -μην ξεχνάμε το κλείσιμο της σχολής του Bauhaus στην ίδια περίοδο-, καθώς και ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, με τη φυγή πολλών σχεδιαστών και αρχιτεκτόνων από τη Γερμανία και την Αυστρία εξαιτίας του νέου καθεστώτος, και τη διασπορά τους σε άλλες χώρες της Ευρώπης και των ΗΠΑ. Στις αρχές της δεκαετίας του 1930, άρχισαν να παρατηρούνται συνεργασίες μεταξύ σχεδιαστών που θα γίνονταν παγκοσμίως διάσημοι για τα εμβληματικά σχέδια επίπλων τους, τις αρχιτεκτονικές τους προσπάθειες και την εδραίωση του *International Style*.

Η μίνιμαλ διαμόρφωση των όγκων του, η ομοιομορφία και απουσία κάθε ίχνους κοινωνικοπολιτικής και πολιτισμικής διάστασης, έκαναν τα κτίρια του κινήματος προσίτα σε όλους, ανεξαρτήτως της κοινωνικής και οικονομικής τους θέσης. Έτσι, το Διεθνές Στυλ εφαρμόστηκε στη Σοβιετική Ένωση ήδη από το 1920, με την ανάδειξη της «αρχιτεκτονικής για όλους» να κορυφώνεται το 1950, με το πρόγραμμα κοινωνικής κατοίκησης των προκατασκευασμένων κτιριακών συνόλων που εισηγήθηκε ο Νικίτα Χρουστσόφ. Το στυλ υιοθετήθηκε και στη φασιστική Ιταλία στο περίπτερο της χώρας στην Παγκόσμια Έκθεση του 1937, του Παρισιού, ενώ μετά το τέλος του πολέμου, το 1945, η επιτακτική ανάγκη στέγασης των κατοίκων των κατεστραμμένων πόλεων της Ευρώπης έφερε στο προσκήνιο τους κανόνες του International Style λόγω της ταχύτητας κατασκευής και

της χρήσης των φθηνών οικοδομικών υλικών.

Στις ΗΠΑ, αν και η αισθητική του Διεθνούς Στυλ άργησε να καθιερωθεί, εν τέλει επικράτησε στη χώρα μετά το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, όταν η μεταπολεμική οικονομία άνθισε. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη γρήγορη εύρεση φθηνών χώρων στέγασης των αναπτυσσόμενων επιχειρήσεων. Με τον τρόπο αυτόν, το Διεθνές Στυλ έγινε η «ανεπίσημη» εθνική αρχιτεκτονική στις ΗΠΑ αλλά και στον Καναδά.

Ο κορεσμός και το τέλος

Τη δεκαετία του 1970, το **Διεθνές Στυλ** ήταν τόσο κυρίαρχο που, όπως ήταν αναμενόμενο, έχασε την παγκόσμια γοητεία του. Οι πόλεις έγιναν ίδιες, απογυμνώθηκαν από την τοπική αισθητική παράδοσή τους, κάτι που αλλοίωσε τον χαρακτήρα τους. Το αποτέλεσμα; Άχαρες προσόψεις, έλλειψη ιδιωτικότητας εξαιτίας της ευρείας χρήσης των γυάλινων προσόψεων, η στέρηση της ομορφιάς και της ατομικότητας. Το International Style αποκαθελώθηκε και κατηγορήθηκε ότι παρεμπόδιζε το αίσθημα της [κοινότητας](#), του πλουραλισμού και της αλληλεγγύης, βαθαίνοντας την ανισότητα μεταξύ των ανθρώπων που ζούσαν μέσα σε «γυάλινα κουτιά», που αν και αρχικά δεν είχαν κοινωνικό και ταξικό πρόσημο, κατέληξαν συνώνυμα της κατοικίας των οικονομικά προνομιούχων των μεγαλουπόλεων. Μέχρι το τέλος της δεκαετίας, ο *Μοντερνισμός* και το *Διεθνές Στυλ* είχαν τελειώσει, δίνοντας τη θέση τους στον *Μεταμοντερνισμό*.

Εκπρόσωποι: Ludwig Mies van der Rohe, Jacobus Oud, Le Corbusier, Richard Neutra, Philip Johnson, George Howe, William Lescaze, Alvar Aalto, Friedrich Silaban, Oscar Neimeyer.

Seagram Building, Νέα Υόρκη (Mies van der Rohe, 1955-58) | Πηγή εικόνας: upload.wikimedia.org

Villa Savoye, Poissy, Γαλλία, (Le Corbusier, 1928-1931) | Πηγή εικόνας: upload.wikimedia.org

Paimio Sanatorium (Paimio, ΝΔ. Φινλανδία), του Alvar Aalto, 1929-1930 | Πηγή εικόνας: upload.wikimedia.org

Istiqlal Mosque (Τζακάρτα, Ινδονησία), Friedrich Silaban (1978) | Πηγή εικόνας: d2e5ushqwiltxm.cloudfront.net

Glass Palace, Heerlen Ολλανδία (Frits Peutz, 1935) | Πηγή εικόνας: upload.wikimedia.org

Κτίριο των Ηνωμένων Εθνών (Νέα Υόρκη), Oscar Neimeyer, 1952 | Πηγή εικόνας: ohny.org

Πηγές/ Further reading

R. Henderson (2019), What Is International Style?. Από: atomic-ranch.com.

T. Campbell, Concrete & Glass: Buildings that Defined the International Style. Από: magazine.artland.com.

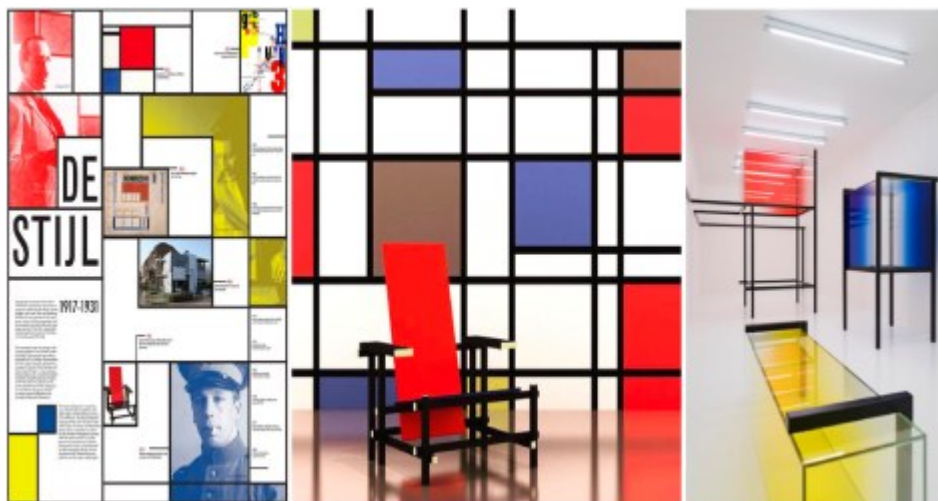
INTERNATIONAL STYLE. Από: pib.eu.

H. R. Hitchcock, P. Johnson, The International Style, W.W. Norton, 1995.

Weissenhof Museum im Haus Le Corbusier. Από: weissenhofmuseum.de.

Διαβάστε επίσης:

[Κινήματα στο Design: De Stijl - Ο σχεδιασμός γεμίζει με χρώματα και απλές καθαρές σιλουέτες.](#)

Κινήματα στο Design: Art Deco - Ο Μεγάλος Γκάτσμπι, η τζαζ και η πολυτέλεια στο design

Κινήματα στο Design: Art Nouveau - Η ωραιοποίηση της καθημερινότητας

